

Reguleringsmyndigheten for energi
rme@nve.no

Deres ref. nr. 202109217-2/2022

Vår ref.: Arvid Bekjorden

Vår dato: 14.06.2022

Innspill fra Distriktsenergi til RMEs rapport vedrørende vurdering av praksis rundt kraftnetteiers leveringsplikt

Distriktsenergi representerer mer enn halvparten av landets energiverk. Med dette følger våre innspill til rapporten vedrørende vurdering av praksis rundt kraftnetteiers leveringsplikt.

Bakgrunn

Nettselskapene har i dag leveringsplikt til alle nettkundene i sitt konsesjonsområde. Leveringsplikten innebærer en tilknytningsplikt, dvs. at alle kunder som ønsker det, har rett til å knyttes til nettet. De har også en forsyningsplikt, som innebærer at nettselskapet har plikt til å opprettholde strømforsyning gjennom tilknytningen. Energiloven sier at dispensasjon kan gis når «særlige grunner tilsier det». Hva som regnes som særlig grunn, er opp til reguleringsmyndighetenes skjønn.

I dag kan nettselskapene søke om fritak fra leveringsplikten når kostnadene ved å oppfylle leveringsplikten er urimelig høye. I praksis er unntaksordningen begrenset til tilfeller med én eller svært få fritidskunder, som oftest med svært lavt forbruk. De fleste søknadene om fritak fra leveringplikten hittil gjelder reinvesteringer i eksisterende nett. Det er gitt fritak i de fleste sakene. Nettanleggene som trenger reinvesteringer, er som oftest lavspentlinjer eller sjøkabler fra 50- og 60- tallet. Tilknytningen gjelder ofte avsidesliggende eiendommer eller øysamfunn med en enkeltstående eller et fåtall kunder med fritidsforbruk. I ett tilfelle er det gitt fritak fra leveringsplikt for en fastboende og et par (tilsynelatende inaktive) næringskunder, men da under vilkår om opprettholdelse av forsyningsplikten til disse kundene. I årene fremover er det forventet mange slike reinvesteringer der det kan være aktuelt å søke om fritak. På grunn av teknologisk utvikling kan andre forsyningsløsninger enn nettilknytning være aktuelle i flere tilfeller. Alternative forsyningsløsninger kan være aggregat, solceller, batteripakker, ved, gass og gasshvitvarer. NVE/RME peker i saksbehandlingen som oftest på en kombinasjon av dieselaggregat med solceller, batteri og gasshvitvarer som alternative løsninger dersom kunden skal koples fra nettet.

Distriktsenergis innspill

Distriktsenergi er enig i at hovedutfordringen i dag er at hverken nettselskapene eller nettkundene har incentiver til å gå inn for den mest hensiktsmessige løsningen; nettkundene har ingen kostnader knyttet til reinvesteringer og nettselskapene unngår helst kostnader og plikter knyttet til kunder de får fullt fritak fra leveringsplikten for. Distriktsenergi tror at justeringer innenfor dagens løsning og å innføre delvis eller betinget fritak fra tilknytningsplikten kan gi samfunnsøkonomiske nyttevirksomheter i form av mer effektiv nettutbygging. Distriktsenergi er også enig i at det å ha tilknytning til strømmettet og det å ha mulighet til tilknytning til strømmettet kan ha en verdi ut over det å ha tilgang til strømforsyning. Hvorvidt denne muligheten finnes, kan ha avgjørende betydning for utviklingen i et lokalsamfunn, for markedsverdien av bygninger og anlegg og for framtidig bosetting og næringsutvikling. I ytterste konsekvens kan en beslutning om å kutte nettforbindelsen til et område begrense framtidig utvikling. Det er vanskelig å verdsette slike konsekvenser og å anslå sannsynligheten for dem. Derfor er vi også enige i at man også framover bør være restriktive med å innvilge fritak fra leveringsplikten.

I rapporten er det sett på tre caser som i dag ikke ville fått fritak:

- Case 1: Øysamfunn: Område med flere kunder, men relativt lav aktivitet
- Case 2: Fraflyttingsområde: Område med lav aktivitet, men med grunnleggende infrastruktur på plass og mulighet for næringsetablering
- Case 3: Hytteområde: Område med lav aktivitet uten infrastruktur

Distriktsenergi tror det er mest aktuelt å vurdere case 1 og 3 i forholdt til videre vurderinger og utredninger.

Nøytralitet i inntektsrammereguleringen

I en kort tid fremover, der vi fremdeles ser for oss en periode med forholdsvis få fritak kan et alternativ være å ta alle «alternative kunder» ut av inntektsrammereguleringen.

Nettselskapene får da 100 prosent kostnadsdekning for kostnadene de har ved disse kundene, og måles ikke på hvor kostnadseffektivt de leverer til disse kundene. Ettersom bakgrunnen for prosjektet er at det forventes en økning i mengden av søknader om fritak i de kommende årene, vil trolig ikke det være en framtidssikker løsning. Det bør derfor gjøres tilpasninger av reguleringen slik at nettselskapene gis incentiver til å velge den samfunnsøkonomisk mest effektive løsningen.

Det er viktig å sørge for at den økonomiske reguleringen av nettselskapene ikke skaper skjeve incentiver. Kompensasjonsbeløp og anleggsbidrag på reinvesteringer kan vurderes å bli inkludert i inntektsrammen på en hensiktsmessig måte.

Anleggsbidrag

Innføring av anleggsbidrag for reinvesteringer og muligheter for kompensasjon ved frakopling fra nettet kan gi bedre incentiver og bedre informasjon. Med disse justeringene kan det åpnes opp for å gi fritak i flere tilfeller enn i dag.

Fritak fra tilknytningsplikten

Distriktsenergi støtter anbefalingen om at det innføres en mulighet til å gi fritak fra tilknytningsplikten der nettselskapet samtidig får ansvar for å etablere alternativ forsyning.

Fritak fra forsyningsplikten

Distriktsenergi støtter at det i noen tilfeller kan være nyttig å gi nettselskapene fritak fra forsyningsplikten, men ikke tilknytningsplikten. Dette er nok først og fremst aktuelt som en midlertidig ordning fordi det er grenser for hvor lenge det er forsvarlig å opprettholde forsyning via en gammel forbindelse. Midlertidig fritak er særlig aktuelt når det er stor usikkerhet om framtidig aktivitet og behov. Vi er også enige i at for å gi riktige incentiver for å velge denne løsningen, er det viktig å avklare hva som skal skje når forsyningssikkerheten og kvaliteten blir for dårlig.

Endringer i søknadspraksis og -veiledning

Distriktsenergi er også enige (slik de skriver det i rapporten) at prosessen med å søke om fritak fra leveringsplikten er ressurskrevende. Nettselskapene vil derfor bare starte en slik prosess dersom de er ganske sikre på at RME vil innvilge søknaden. Det er derfor viktig at RME er tydelig i sin kommunikasjon om når det er aktuelt å innvilge fritak. Det vil være en fordel dersom RME kan kommunisere en enkel tommelfingerregel til nettselskapene, gjerne i kombinasjon med kundetype/situasjonsbeskrivelser.

Utvikling av markedet for alternative forsyningsløsninger

Slik det beskrives i rapporten finnes det i dag få alternative forsyningsløsninger kommersielt tilgjengelig dersom man trenger noe mer komplisert enn et solcellepanel og et batteri. Ved å gi nettselskapene mulighet til å forsyne kundene sine med alternativer til strøm vil markedet for alternative offgrid-løsninger kunne modnes hurtigere. For å demonstrere løsningene og bygge kompetanse hos aktørene kan RME samarbeide med bransjen om piloter eller forbildeprosjekter i en startfase.

Vennlig hilsen

Distriktsenergi.



Knut Lockert
Daglig leder